

Прилог бр. 1.

НАСТАВНО –НАУЧНОМ ВИЈЕЋУ Филозофског факултета Пале СЕНАТУ УНИВЕРЗИТЕТА У ИСТОЧНОМ САРАЈЕВУ

Предмет: Извјештај комисије о пријављеним кандидатима за избор у академско звање редовног професора, ужа научна област **Историја новог вијека** (ужа образовна област **Методика наставе историје**, предмети: **Методика наставе историје I, Методика наставе историје II, Босна и Херцеговина под аустроугарском влашћу, Источно питање и Национална историја новог вјека**)

Одлуком Наставно-научног **Филозофског факултета Пале**, Универзитета у Источном Сарајеву, број ННВ 243: од **12. септембра 2017**, именовани смо у Комисију за разматрање конкурсног материјала и писање извјештаја по конкурс, објављеном у дневном листу “Глас Српске“ од **5. јула 2017** године, за избор у академско звање **редовни професор**, ужа научна област **Историја новог вјека** (ужа образовна област **Методика наставе образовања**, предмети: **Методика наставе историје I, Методика наставе историје II, Босна и Херцеговина под аустроугарском влашћу, Источно питање и Национална историја новог вјека**)

ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ

Састав комисије¹ са назнаком имена и презимена сваког члана, звања, назив научне области, научног поља и уже научне/умјетничке области за коју је изабран у звање, датума избора у звање и назив факултета, установе у којој је члан комисије запослен:

1. др Љубодраг Димић, редовни професор, предсједник (историчар)

Научна област: **хуманистичке науке**

Научно поље: **историја**

Ужа научна област: **историја Југославије**

Датум избора у звање: **25. новембар 2002. године**

Универзитет: **Универзитет у Београду**

Факултет: **Филозофски факултет**

2. др Радош Љушић, редовни професор, члан (историчар)

Научна област: **хуманистичке науке**

Научно поље: **историја**

Ужа научна област: **српски народ у новом веку**

Датум избора у звање: **15. фебруар 1996. године**

Универзитет: **Универзитет у Београду**

Факултет: **Филозофски факултет**

3. др Предраг Пузовић, редовни професор, члан (историчар)

Научна област: **теологија**

Научно поље: **историја цркве**

Ужа научна област: **историја СЦ**

Датум избора у звање: **24. октобар 2000. године**

¹ Комисија се састоји од најмање три наставника из научног поља, од којих је најмање један из уже научне/умјетничке за коју се бира кандидат. Најмање један члан комисије не може бити у радном односу на Универзитету у Источном Сарајеву, односно мора бити у радном односу на другој високошколској установи. Чланови комисије морају бити у истом или вишем звању од звања у које се кандидат бира и не могу бити у сродству са кандидатом.

Универзитет: Универзитет у Београду
Факултет: Теолошки факултет

На претходно наведени конкурс пријавио се **један** кандидат:

1. др **Александар Стаматовић, ванредни професор**

2². _____

На основу прегледа конкурсне документације, а поштујући прописане чланове³ 77., 78. и 87. Закона о високом образовању („Службени гласник Републике Српске“ бр. 73/10, 104/11, 84/12, 108/13, 44/15, 90/16), чланове 148. и 149. Статута Универзитета у Источном Сарајеву и чланове 5., 6., 37., 38. и 39⁴. Правилника о поступку и условима избора академског особља Универзитета у Источном Сарајеву, Комисија за писање извјештаја о пријављеним кандидатаима за изборе у звања, Наставно-научном вијећу Филозофског факултета на Палама и Сенату Универзитета у Источном Сарајеву подноси слиједећи извјештај на даље одлучивање:

ИЗВЈЕШТАЈ

КОМИСИЈЕ О ПРИЈАВЉЕНИМ КАНДИДАТИМА ЗА ИЗБОР У ЗВАЊЕ

I ПОДАЦИ О КОНКУРСУ

Одлука о расписивању конкурса донета је на седници Сената Универзитета у Источном Сарајеву, бр. 01-260-XXXIII/17, 29. јуна 2017. године.

После истека конкурса, расписаног 5. јула 2017. године, Наставно-научно вијеће Филозофског факултета Пале, на 243 сједници, одржаној 12. септембра 2017. године донело је Одлуку о именовану комисије за разматрање конкурсног материјала и писање извештаја за избор у звање редовног професора

² Навести све пријављене кандидате (име, име једног родитеља, презиме).

³ У зависности од звања у које се кандидат бира, наводи се члан 77. или 78. или 87.

⁴ У зависности од звања у које се кандидат бира, наводи се члан 37. или 38. или 39.

дневни лист “Глас Српске”, од 5. јула 2017. године
један кандидат
Редовни професор, ужа научна област Историја новог вјека , ужа област образовања Методика наставе историје, предмети: Методика наставе историје I, Методика наставе историје II, Босна и Херцеговина под аустроугарском влашћу, Источно питање и Национална историја новог вјека.
један кандидат

II ПОДАЦИ О КАНДИДАТИМА
ПРВИ КАНДИДАТ
1. ОСНОВНИ БИОГРАФСКИ ПОДАЦИ
Александар, Драгољуб, Стаматовић
12. фебруар 1967, Сарајево, Босна и Херцеговина
Установе у којима је био запослен: Хемијско-технолошка школа “Спасоје Распоповић у Подгорици (1.10.1991-1.2.1992); О.Ш “Сутјеска” у Подгорици (1.4.1992-1.5.1992); О.Ш. “Максим Горки” у Подгорици (1.9.1992-1.10.1992); О.Ш. “Максим Горки” у Подгорици (1.2. 1993-1.10.1993); Завод за васпитање дјеце и омладине “Младост” у Подгорици (1.4.1994-1.5.1995); Гимназија “Слободан Шкеровић” у Подгорици (1.9.1995-1.10.1995), О.Ш. “Максим Горки” у Подгорици (1.2.1996-1.12.2006); Богословија “Свети Петар Цетињски” на Цетињу (као хонорарни професор Опште историје од 1.9.1998. до 1.9.2001.); Филозофски факултет Пале (као доцент од 1.децембра.2006; као ванредни професор од 27. децембра 2011. до данас).

<p>Доцент на предметима Методика наставе историје и Општа савремена историја (од 1.12.2006. с тим што је предмет од академске 2010/11. преименован у Европа и Свијет 1918-1989. године, и колега Стаматовић га предаје до академске 2012/13). Почев од 2008/09. предаје предмет Српска и јужнословенска историја 1796-1914. године</p> <p>Као доцент, а затим као ванрдни професор од академске 2011/12. предаје Српску и балканску историју XV-XVIII вијека. Од академске 2011/12. године до 2014/15. предаје предмете Босна и Херцеговина под аустроугарском управом и Хладни рат.</p> <p>Од избора у звање ванредног професора (27. децембар 2011) колега Стаматовић у континуитету предаје следеће предмете: Методика наставе историје I, Методика наставе историје II, Српска и балканска историја XV-XVI вијека, Српска и балканска историја XVII – XVIII вијека, Српска и јужнословенска историја 1796-1878. године, Српска и јужнословенска историја 1878-1914. године.</p>
<p>ужа научна област Историја новог вијека (ужа образовна област Методика наставе образовања).</p>
<p>Чланство у научним и стручним организацијама:</p> <p>Друштво српских историчара Црне Горе – Подгорица;</p> <p>Друштво историчара Републике Српске “Милорад Екмечић” – Бања Лука</p>
<p>2. СТРУЧНА БИОГРАФИЈА, ДИПЛОМЕ И ЗВАЊА</p>
<p>Основне студије/студије првог циклуса</p>
<p>Назив институције, година уписа и завршетка:</p> <p>Универзитет “Вељко Влахоивић” у Титограду, Наставнички факултет у Никшићу;</p> <p>Факултет је уписан 1985. године, а студиј је отпочео 1986. после одслуженог војног рока.</p> <p>Колега Стаматовић је дипломирао 13. марта 1991. године.</p>
<p>Назив студијског програма, излазног модула:</p> <p>Студијски програм за историју и географију</p>

Дипломирани историчар и географ.
Просјечна оцјена током студија ⁵ , стечени академски назив: Просечна оцена током студија је 8,06. Стечени стручни академски назив – професор историје и географије.
Постдипломске студије/студије другог циклуса
Назив институције, година уписа и завршетка: Универзитет у Приштини, Филозофски факултет у Приштини Постдипломске студије су уписане школске 1992/93. године. Колега Стаматовић је дипломирао 28. децембра 1994. године.
Назив студијског програма, излазног модула: Студијски програм историја. Магистар историјских наука.
Просјечна оцјена током студија, стечени академски назив: Магистар историјских наука Просечна оцена током студија 8,25
Наслов магистарског/мастер рада “Положај официра, подофицира, барјактара и перјаника Краљевине Црне Горе између два свјетска рата”
Ужа научна/умјетничка област Савремена историја, Историја Југославије
Докторат/студије трећег циклуса
Назив институције, година уписа и завршетка (датум пријаве и одбране дисертације): Универзитет у Београду, Филозофски факултет, Одељење за историју, Катедра

⁵ Просјечна оцјена током основних студија и студија првог и другог циклуса наводи се за кандидате који се бирају у звање асистента и вишег асистента.

<p>за историју Југославије.</p> <p>Колега Стаматовић је уписао докторат 1997. године.</p> <p>Кандидат је са успехом одбранио докторску дисертацију 17. јануара 2000. године.</p>
<p>Наслов докторске дисертације:</p> <p>“Историјске основе националног идентитета Црногораца 1918-1953”</p>
<p>Ужа научна област:</p> <p>Историја Југославије</p>
<p>Претходни избори у звања (институција, звање и период)</p> <p>1.У звање доцента колега Стаматовић је изабран 1. децембра 2006. године.</p> <p>2⁶.У звање ванредног професора колега Стаматовић је изабран 27. децембра 2011. године.</p>
<p>3. НАУЧНА/УМЈЕТНИЧКА ДЈЕЛАТНОСТ КАНДИДАТА</p>
<p>Радови прије првог /или посљедњег избора/реизбора</p> <p>До избора у научно звање доцента колега Стаматовић је објавио 15 научних радова од којих 7 представљају самосталне монографије, 1 истраживачку студију, 1 збирку докумената са предговором, док су остали радови (6) објављени у научним и стручним часописима и зборницима радова. У питању су оригинални истраживачки научни радови засновани на архивским изворима, објављеној грађи, штампи и периодици и релевантној литератури. Истраживачка интересовања колеге Стаматовића су разуђена, али се превасходно тичу националне историје 19. и 20. века, историје СПЦ у Црној Гори, црногорског националног идентитета, историје појединих црногорских племена, историје четничког покрета у Црној Гори.</p> <p>После избора у научно звање доцента (1. децембар 2006) колега Стаматовић је објавио 15 научних радова од којих 2 представљају научне монографије, 1 самосталну истраживачку студију, 1 збирку докумената са предговором, док су остали радови објављени у научним и стручним часописима и зборницима радова са</p>

⁶ Навести све претходне изборе у звања.

научних скупова. У наведеном периоду колега Стаматовић је учествовао са радом на 2 међународна научна скупа националног значаја и 1 научном скупу локалног значаја. У наведеном периоду уочљиво је, поред већ постојећих истраживачких кругова, тематско ширење интересовања колеге Стаматовића на област методике наставе историје (коју са доласком на Филозофски факултет Пале почиње да предаје), што га је, на основу постигнутих истраживачких резултата и публикованих радова, сврстало међу водеће познаваоце наставе историје и уџбеничке литературе у српској и југословенској историографији. У питању су радови посвећени идеолошким садржајима у уџбеницима историје, примени метода очигледности у настави историје, циљевима и задацима наставе историје, заштити националног идентитета у настави историје, злоупотребама у настави историје и друго. Упоредо са тим колега Стаматовић је наставио да се предано истраживачки бави националним идентитетима (посебно црногорским), државним пројектима, прекретничким догађајима у српској и југословенској историји, четничким и партизанским покретом, феноменом избора у Краљевини Црној Гори. Нову тему у његовим истраживањима историје и методичком раду представља изучавање историје Косова и Метохије.

Радови последије последњег избора/реизбора⁷

После избора у научно звање ванредног професора (27. децембар 2011) колега Стаматовић је објавио 24 научна рада од чега 5 чине монографије, а 19 научни радови објављени у научним часописима и зборницима радова. У истом временском периоду колега Стаматовић је са рефератом учествовао на 13 међународних и домаћих научних скупова, конференција и симпозијума. Као и у претходном периоду истраживачка интересовања колеге Стаматовића превасходно су усмерена ка националној историји новог века и савременој националној историји, на једној и методици наставе историје, на другој страни. Та два тока стручних интересовања у научном опусу колеге Стаматовића истовремено су испреплетана, али и паралелна.

*

Стручна интересовања колеге Стаматовића превасходно су усмерена ка

⁷ Навести кратак приказ радова и књига (научних књига, монографија или универзитетских уџбеника) релевантних за избор кандидата у академско звање.

изучавању националне историје новог века и савремене националне историје. У периоду после избора у звање ванредног професора из тог домена колега Стаматовић је објавио укупно 13 научних радова посвећених историји, од чега су 3 веома вредне историјске монографије које се тематски посвећене историји СПЦ. Основна одлика тих радова је да су засновани на новој или мало коришћеној архивској грађи, објављеним изворима, штампи и периодици и релевантној историографској литератури. Сабрани у целину они реконструишу мозаичну слику историје српског народа у 19. и 20. веку.

Радови објављени у научним часописима и зборницима радова:

Три извора о приликама у Херцеговини 50-их година XIX вијека, Радови филозофског факултета, бр. 16, књ. 2, Пале 2014, стр. 9-12.

У раду аутор анализира три документа настала радом руског конзулата у Дубровнику, а похрањена у Архивско-библиотечком одељењу Народног музеја на Цетињу, који сведоче о тешким приликама у којима је живело хришћанско становништво Херцеговине изложено 50-их година 19. века различитим видовима притиска и репресије од стране османске власти и локалног муслиманског становништва.

Клубук и Корјенићи као фактор сечавања уједињења Црне Горе и Херцеговине 1830-1861. године, Клубук кроз историју, Међународни тематски зборник са научног симпозијума у Требињу, 27-28. јун 2013, Требиње 2014, стр. 167-191.

Рад говори о значају утврђења Клубук и муслиманске енклаве Корјенићи у зауздавању интегративних процеса који су, у периоду омеђаном 1830. и 1861. годином, били развијани између Црне Горе и Херцеговине. Истраживање је показало да су Клубук и Корјенићи, снажно ослоњени на Требиње, физички прекидали јединство православног становништва на простору одређеном линијом Грахово – Требиње – Билећа, а снагом сконцентрисаног и наоружаног муслиманског становништва онемогућивали интегративне процесе православног на релацији Црна Гора – Херцеговина.

Канонски статус Митрополије црногорске и Његоша као митрополита 1850-

1851. године, Од косовског завета до Његошевог макрокозма: Петар II Петровић Његош /1813-2013/, Поводом 200-годишњице рођења Петра II Петровића Његоша, Зборник радова са међународног научног скупа, 1-2 новембар 2013, Косовска Митровица 2014, стр. 127-142.

Чланак говори о разлозима који су условили самостални црквени живот Митрополије црногорске у другој половини 18. века, утицајима којима је била изложена од стране Руске цркве, делатности митрополита Петра I и Петра II. У средишту пажње аутора је проблематика канонског положаја Митрополије црногорске и статуса који је Његош имао као митрополит у периоду омеђаном 1830. и 1851. годином. Тај проблем колега Стаматовић анализира из канонског, хиротонијског, титуларног и политичког аспекта показујући да је у Његошево доба Митрополија црногорска себе увек сматрала делом Српске цркве.

Учешће црногорске војске у битци на Романији у октобру 1914. године, Ђоровићеви сусрети, Зборник радова са међународног научног скупа историчара на тему Босна и Херцеговина у Првом светском рату, 17-20. септембар 2014, Гацко 2015, стр. 87-105.

Рад говори о ангажовању црногорске војске у ратним операцијама на простору Босне и Херцеговине. У питању је био стратешки продор црногорских јединица предвођених Јанком Вукотићем и Митром Мартиновићем, усаглашен са Врховном командом српске војске, ка Сарајевској котлини учињен из Пљеваља ка Рогатици и Сокоцу и од Фоче ка Калиновику, са циљем везивања трупа Аустроугарске монархије за балканско ратиште и растерећења српских јединица.

Државно-политички пројекат велике Црне Горе, Наука и евроинтеграције, Зборник радова са научног скупа, књ. 10, том 1, 22-24. мај 2015, Пале 2016, стр. 473-493.

У чланку су анализирана настојања Црне Горе, зачета још у 18. веку, да досегне до државне еманципације и територијалног проширења. У том контексту пажња је посвећена пенетрацији Црне Горе према Херцеговини, територијалним претензијама Црне Горе и делатности црногорских митрополита из куће Петровић, спољној политици књаза Данила и књаза, а касније краља, Николе Петровића. Своју пажњу аутор је посветио територијалним аспирацијама и проширењима Црне Горе

оствареним током решавања Велике источне кризе, у Балканским ратовима и током Првог светског рата.

Пролазак српске војске преко Црне Горе крајем 1915. године (према црногорским изворима), Век српске Голготе 1915-2015, књ. 1, Тематски зборник међународног значаја, Косовска Митровица 2016, стр. 366-381.

Анализирајући превасходно црногорске изворе, колега Стаматовић пише о одступању Прве, Друге и Треће армије и трупа одбране Београда правцем Пећ – Андријевица – Колашин – Подгорица – Скадар. Повлачење је реализовано новембра и децембра 2015. године и било је праћено сарадњом, али и међусобним оптужбама и неповерењем, како са српске тако и са црногорске стране.

Аспекти уједињења Црне Горе и Србије, Дипломатија и култура Србије – стање и перспективе, Зборник радова са научног скупа, 8-9. септембар 2015, Београд 2016, стр. 139-158.

Колега Стаматовић у наведеном раду из више углова анализира уједињење Црне Горе са Србијом и осталим југословенским покрајинама. Аутор пажњу посвећује глобалном аспекту уједињења оствареног током и на крају Првог светског рата, погледима на могуће уједињење из домена бјелашко - зеленашких подела и из угла решавања црквеног питања. Истраживање је показало већинска расположења становништва, политичара и клера у Црној Гори да до политичког уједињења Црне Горе са Србијом дође.

Ослобођење Метохије у Првом балканском рату и успостављање црногорских органа власти у првим мјесецима ослобођења, Косово и Метохија у контексту балканских народа и држава, књ. 2, Тематски зборник од водећег националног значаја, Приштина – Лепосавић 2016, стр. 133-152.

У раду је указано на ослобођење Метохије као један од основних ратних циљева Црне Горе у Првом Балканском рату. Аутор је истражио црквене и економске разлоге запоседања Метохије, скренуо пажњу на ратне операције и њихову политичку позадину и, проговорио о кључним чиниоцима који су утицали на стабилност црногорске управе у Метохији.

Метохија у плановима црногорских сепаратиста у васпостави црногорске државе 1941. године, Косово и Метохија у Другом светском рату – седам деценија касније, Тематски зборник међународног значаја, Косовска Митровица 2016, стр. 43-69.

Чланак говори о плановима некадашњих зеленаша и припадника црногорске федералистичке странке који су, после италијанске окупације Црне Горе, настојали да обнове црногорску државу и под њену власт ставе и Метохију. Истраживање је показало до остваривања тих, како се показало нереалних, планова није дошло зато што је Италија намеравала да тај простор уступи Албаницима и учини делом протектората Велика Албанија.

Улога Црне Горе у пацификацији херцеговачког устанка, Ћоровићеви сусрети, Зборник радова са међународног научног скупа историчара на тему Херцеговачки устанак 1875-1878, 17-20. септембар 2015, Гацко 2016, стр. 87-111.

Рад даје истраживачки одговор на питање о улози Црне Горе у пацификацији херцеговачког устанка 1875/76 године. Истраживање је показало да је Херцеговина у то време постала део концепта ширења црногорске територије што је, у годинама Велике источне кризе, наишло на противљење Аустроугарске монархије, али и Немачке и Велике Британије. Одлукама уговора из Рајхштата (8. јул 1876) и Пештанском конвенцијом (31. јануар 1877) Херцеговина је постала део аустроугарског интересног простора, што је и потврђено на Берлинском конгресу (13. јул 1878). Суочавање са том чињеницом утицало је на књаза Николу Петровића да пацификује војне операције у Херцеговини и своје активности усмери ка Никшићу, долини Зете и Мораче, као и према приморју и Бару.

Научне монографије:

Монографије *Историја Митрополије Црногорско-приморске до 1918. године* (Цетиње 2014, стр. 629) и *Историја Митрополије Црногорско-приморске 1918 - 2009*. (Подгорица 2014, стр.456) представљају садржајно највредније и истраживачки најзахтевније радове колеге Стаматовића објављене у периоду после избора у звање ванредног професора. У питању су научна дела која на реконструкцији историје једне институције, позициониране на граничном простору

на коме се са православљем сучељавају ислам и римокатолицизам (Митрополије Црногорско-приморске), суштински проговарају о историји Црне Горе од средњег века па до нашег времена (готово осам векова континуираног трајања).

Историја Митрополије Црногорско-приморске до 1918. године (Цетиње 2014, стр. 629)

Колега Стаматовић пише о хришћанској цркви и црквеним приликама на територији данашње Митрополије Црногорско-приморске пре оснивања Зетске епископије. Даје осврт на државну делатност и монашки живот Стефана Немање и монашки живот и рад Саве Немањића. Реконструира историју Зетске епископије, касније Митрополије, од оснивања па до пада под османску власт. Пажњу посвећује општим карактеристикама деловања те верске институције, градитељству, архитектури, сликарству, вајарству, теолошком раду и књижевности. Посебно обрађује живот Зетске митрополије у доба теократије, од пада под османску власт па све до пада Пећке патријаршије 1766. Године. Целину за себе у монографији представља део посвећен Митрополији црногорској у 19. и првим деценијама 20. века. У тим деловима текста обрађени су црквено законодавство, свакодневни живот Митрополије, обнављање цркава и манастира, оснивање и рад Цетињске Богословије, обележавање прослава Светог Саве и друго. Истраживање је показало да Митрополија Црногорско-приморска баштини дугу традицију и да је била једна од епархија обновљене Српске цркве чију је судбину делила пре и после обнављања Пећке патријаршије, па све до њеног пада. Крајем 18. и током 19. века у оквирима Митрополија одржане су првобитне српске аутокефалије и пећка-патријаршијска црквеност. Упоредо са тим показало се да је Митрополија у немирним турским временима била средиште отпора турској власти, централна институција која је бринула о народу и његовом верском и народном идентитету, центар окупљања црногорских, брђанских, а често и херцеговачких племена. Колега Стаматовић показује да је почетком 20. века Црногорска Митрополија стекла назив самопроглашене аутокефалне Митрополије и да је то учињено из великодржавних и династичких интереса књаза (касније краља) Николе Петровића, али да и тада њен поглавар носи титулу “егзарх Свештеног Трона Пећког”.

Историја Митрополије Црногорско-приморске 1918-2009, Подгорица 2014, стр.

Монографија је посвећена историји Митрополије Црногорско-приморске у 20. веку. У тој студији аутор на примеру граничне православне институције према исламу и римокатолицизму указује на њено опстајање у ратним и послератним временима, страдање свештенства и материјално сатирање, злоупотребу њене државотворности, различита тумачења њене аутокефалности, притисцима којима је била изложена у времену комунизма. У уводним деловима монографије колега Стаматовић пише о канонском статусу Митрополије Црногорске од 1766. до 1918. године. Значајну пажњу посвећује Митрополији и свештенству у периоду између два светска рата. У тим деловима рада аутор пише о ангажовању свештенства у процесу стварања југословенске државе и формирања јединствене СПЦ. Реконструише организациони и свакодневни живот у Митрополији, говори о односу митрополита према догађајима од државног и политичког значаја, осврће се на рад Богословије на Цетињу. Целину за себе у монографији колеге Стаматовића представља део у коме је изложено страдање Митрополије Црногорско-приморске у Другом светском рату. Аутор пише о општим ратним приликама у Црној Гори, реконструише догађаје који су пресудно утицали на рад институције, говори о антикомунизму митрополита Јоаникија и дела свештенства, указује на ратне поделе које су утицале да део свештенства приступи сучељеним војним и политичким покретима у грађанском рату, даје спискове монаха, свештеника, теолога, црквено-манастирских службеника страдалих у рату и у данима ослобођења и идентификује њихове целате. Подједнако су потресне и оне странице монографије у којима колега Стаматовић пише о страдању Митрополије Црногорско-приморске у деценијама комунизма и њеном свеопштем обнављању и успону у доба митрополита Амфилохија Радовића. У тим закључним деловима књиге дате су основне карактеристике периода у коме се одиграло разбијање југословенске државе, али и дошло до динамичне обнове црквеног живота, црквеног градитељства и црквеног школства. Саставни део текста монографије чини и осврт на поновно “отварање” питања аутокефалности Цркве у Црној Гори, уз идентификовање политичке позадине и глобалног смисла денационализације српског народа у Црној Гори.

Суђење митрополиту Арсенију Брэдваревићу, Никшић 2017, стр. 286.

Попут кафе студије случаја саставни део наведеног опуса посвећеног историји

православља и Митрополије у Црној Гори чини и монографија *Суђење митрополиту Арсенију Брэдваревићу* (Никшић 2017, стр. 286). У њој аутор посебну пажњу посвећује судском процесу митрополиту Брэдваревићу, али кроз однос партијског суда према истакнутом прелату Цркве, указује на много шири тематски круг питања везаних за положај СПЦ у југословенској партијској држави и уопште положају цркве у комунизму. У уводним деловима монографије колега Стаматовић даје општу слику положаја СПЦ у Црној Гори у југословенској краљевини, окупираној Југославији и времену револуционарне смене власти. Исцрпно пише и о положају Митрополије Црногорско-приморске у годинама од завршетка рата (1945), до почетка судског процеса митрополиту Брэдваревићу (1954). Анализа истражног поступка против свештеника Митрополије Црногорско-приморске и самог митрополита “открива” све теме и сва питања око којих се држава спорила са СПЦ и показује политичку страну процеса. На примеру суђења указано је и на бројне видове притисака који су, уз остало, делом уродили поделама унутар свештенства у Црној Гори. Аутор је, такође, реконструисао живот митрополита Брэдваревића од тренутка изрицања пресуде до смрти. Књига је опремљена са више прилога (документи, штампа) који потврђују анализе и закључке аутора.

Укупни опус колеге Стаматовића посвећен истраживању историјских догађаја, појава и процеса, настао од избора у звање ванредни професор, говори о континуираном раду који га је учинио једним од најбољих познавалаца историје Црне Горе и историје православља у Црној Гори.

* * *

Радови из методике наставе историје

Када су у питању радови из методике наставе историје, којима је колега Стаматовић, такође, стручно посвећен (укупно 11 радова, од чега су 2 монографије), уочљиво је неколико тематских кругова у његовом научном опусу. Први и доминантнији од њих чине радови из методике наставе историје (8 радова од чега су 2 научне монографије) у којима аутор посвећује пажњу оцењивању и вредновању знања у савременој настави историје (смисао оцењивања, врсте вредновања знања и њихове предности и недостаци), проговара о улози и значају домаћег задатка у савременој настави историје, анализира васпитни и образовни значај догађаја, појава и процеса у настави историје, указује на важност увек “речитих и гласних” ликовних прилога у настави историје (уметничко дело,

фотографија, филм), пише о значају предавања националне историје у времену опште друштвене глобализације историје, указује на потребу да настава историје неизоставно садржи појмовна одређења и јасан категоријални апарат и друго.

Оцењивање и вредновање знања ученика у савременој настави историје /смисао, врсте и њихове предности и недостаци/, Радови Филозофског факултета, бр. 13/2, Пале 2011, стр. 317-332;

У раду аутор пише о психолошким основама оцењивања и вредновања знања ученика. Посебну пажњу посвећује дидактичким основама и вредновању ученичког знања, говори о врстама и специфичностима оцењивања у савременом наставном процесу, указује на значај употребе примера у настави историје и указује на модалитете употребе педагошких метода.

Улога и значај домаћег задатка у савременој настави историје, Радови филозофског факултета, бр. 14/2, Пале 2012, стр. 114-126;

У раду се говори о значају домаћег задатка у активном учењу предмета историје. По његовом мишљењу домаћи задатак има важно место у целокупном заокруживању наставног процеса. Тим пре јер израда домаћих задатака подразумева осмишљен, планиран и свеобухватан процес у коме су укључени и наставник и ученик и не може бити сведена на формализам који се задржава на дескрипцију и испуњењу наставним плановима утврђене форме рада.

Улога и значај фотографије и филма у савременој настави историје, Радови филозофског факултета, бр. 15/2, Пале 2013, стр. 333-348;

У раду се образлаже потреба да у савременој настави историје у већој мери буду укључени фотографија и филм, указује на значај тог типа документаристичких извора у васпитном и образовном процесу, скреће пажњу на повећање степена очигледности у настави историје уколико се у њој користе наведени извори. Аутор, такође, говори о бројним садржајима ликовног материјала, пре свега прворазредним чињеница које се у њима налазе, упадљивом дочаравању догађаја и личности историје, приближавања ученику духа једног времена, локализовања одређених историјских догађаја, појава и процеса. У том контексту указано је на потребу коришћења документарног, наставног и играног филма у наставном процесу, као и

на педагошки и дидактички карактер тог материјала.

Улога наставе историје у српском народу у ери глобализације, у Наука и глобализација, Зборник радова са научног скупа, књ. 8, том 2/1, Пале 2014, стр. 17-32;

Рад указује на важност наставе историје, посебно оне посвећене темама из националне историје, у формирању идентитета ученика у времену опште глобализације. Уочавајући да процес глобализације неминовно потиरे индивидуалне државе, мале нације и индивидуалне националне идентитете, аутор се залаже за наставу историје која ће сачувати национални идентитет ученика.

Шта треба да подразумевају појмови слободе и патриотизма у савременој настави историје код Срба, у Наука и слобода, Зборник радова са научног скупа, књ. 9, том 2/1, Пале 2015, стр. 69-86).

У наведеном раду аутор пише о границама које настава историје треба да има када је у питању развијање патриотизма код млађе генерације. У елаборацији наведене теме колега Стаматовић говори о настави историје у времену доминације тзв. националистичког позитивизма и опасностима да у наставном процесу развијање патриотизма “исклизне” у национал-шовинизам. У оквиру разматране теме аутор скреће пажњу на фундаменте и смисао развијања појмова слободе и патриотизма у настави историје у деловима бивше Југославије на којима живи српски народ.

Радови колеге Стаматовића посвећени методици наставе историје најдиректније помажу историчару – практичару у савлађивању и презентовању школским плановима о програмима предвиђеног наставног градова, недвосмислено утичу на побољшање наставе историје у основној и средњој школи, доприносе да настава историје буде примеренија узрасту ученика и лакша и допадљивија онима којима је намењена. Као такви радови посвећени методици наставе историје истовремено имају свој теоријски значај и практичну вредност. У њима се истиче васпитна и образовна улога историје као школског предмета, указује на значај јасног појмовног одређења у настави историје, истиче потреба да историја као наставни предмет доприноси формирању националног идентитета младог нараштаја. Поред стеченог методичког знања у наведене радове је укључено и богато педагошко искуство које

је колега Стаматовић стекао радећи у учионици као професор историје у основној школи, средњој школи и на Филозофском факултету.

Други тематски круг радова везан за методику наставе историје најдиректније се тиче места уџбеника историје у наставном процесу. Сматрајући уџбеник историје важним дидактичким средством колега Стаматовић се упустио у анализу садржаја уџбеничке литературе указујући на њене врлине, али и мањкавости. У радовима објављеним у периоду после избора у звање ванредног професора, на примеру уџбеника историје у Босни и Херцеговини и Црној Гори, посебно је обратио пажњу на њихово место и улогу у процесу формирања националног идентитета. Анализирао је значај контроверзних догађаја, појава и процеса у уџбеничкој литератури. Занимао се за третман који најновија историја има у уџбеницима у Републици Српској, као и за укупно место уџбеника историје у савременој настави и друго.

Савремени уџбеници историје у промовисању националног идентитета у Босни и Херцеговини и Црној Гори, у Наука и идентитет, Зборник радова са научног скупа, 21-22. мај 2011., Пале 2012, стр. 79-94;

У раду аутор на примеру уџбеничке литературе у Босни и Херцеговини и Црној Гори указује на настојања, ваннаучног фактора да утиче на садржаје уџбеника историје, што се коси са методским начелима струке да уџбеници морају да исказују непристрасност и да о историји саопштавају научну истину (научно знање). У том контексту аутор указује на бројне девијације у уџбеницима историје у Босни и Херцеговини и Црној Гори, пише о постојању бројних стереотипа и концепција преузетих из уџбеничке литературе у наикадашњој социјалистичкој Југославији, говори о различитим тумачењима распада југословенске државе.

Васпити и образовни аспекти догађаја Истрага потурица и његов третман у уџбеницима, у Наука и традиција, Зборник радова са научног скупа, 18-19. мај 2012, књ. 7, том 2/1, Пале 2013, стр. 101-116;

У наведеном раду колега Стаматовић пише о проблемском и изворном карактеру историјског догађаја Истрага потурица. Аутор указује на значај валоризације образовног и васпитног значаја наведеног догађаја у настави историје. Посебно скреће пажњу на место и третман наведеног историјског догађаја у уџбеницима историје у Црној Гори и Босни и Херцеговини и улогу коју играју ваннаучни и

ваннаставни фактори оличени у друштвено-политичком чиниоцу.

Третман савремене историје у уџбеницима у Републици Српској, у Наука и савременост, том 1, Зборник радова са научног скупа, 21. мај 2016, Пале 2017, стр. 231-251;

Полазећи од значаја уџбеника у настави историје колега Стаматовић, на примеру уџбеника у Републици Српској, показује у којој су мери њихови садржаји анахрони, подложни концепцијама некада доминантним у бившој југословенској држави, одређени утицајима унутрашњег и спољног политичког чиниоца, без потребне стручне дистанце према догађајима из најближе историје. Аутор се залаже за конкретнију образовну и васпитну улогу уџбеника у формирању младе генерације.

Мјесто и улога уџбеника историје у савременој настави, Радови Филозофског факултета, бр.18, Пале, 2016, рад у штампи).

Аутор на почетку рада даје педагошко-дидактичку дефиницију уџбеника и његових одлика у савременој настави, указује на основне дидактичке принципе, а после тога пажњу посвећује факторима који најдиректније утичу на садржај уџбеничке литературе (наставни план и програм). Колега Стаматовић такође пише о посебностима дефиниције уџбеника историје, посебним дидактичким принципима које треба применити у његовој изради, карактеристикама наставних планова и програма, дилемама које стоје пред ауторима уџбеника историје, методологији коришћења уџбеника.

Наведени радови скренули су пажњу научне и стручне јавности на конкретне проблеме који постоје у тумачењу националне историје и обликовању националних идентитета у уџбеничкој литератури у Босни и Херцеговини, Републици Српској и Црној Гори.

Научне монографије посвећене методици наставе историје:

Деценијско сабирање знања о методици наставе историје и свој поглед на ту научну и педагошку дисциплину колега Стаматовић је изложио у монографијама *Основи методике наставе историје* (Пале 2017, стр. 314) и *Настава историје и српско национално васпитање* (Никшић 2017, стр. 203).

Основи методике наставе историје, Пале 2017, стр. 314.

У наведеној монографији аутор афирмише потребу да научно знање о прошлости, које се стално увећава, добије своје место у Методизи наставе историје и примену у настави историје. Тим пре што је са падом Берлинског зида, крајем Хладног рата и разбијањем Југославије, на некадашњем југословенском простору један деценијама изграђивани модел историографије и наставе историје уступио место другом, одређеном општом глобализацијом и преиспитивањем најпоузданијих знања и метода из претходног периода. У складу са тим колега Стаматовић је у наведеној монографији настојао да прецизно дефинише појам и одређење метода и методике наставе историје. Указао је на дилеме које постоје око дефинисања статуса методике наставе историје (научна дисциплина историје, посебна наука или специјална дидактика). Посебно је истакао опште и посебне васпитне и образовне циљеве наставе историје. Пажњу је посветио врстама часа у настави историје (обрада, понављање, активно усвајање знања), наставним средствима у настави историје, улози и значају домаћих задатака, оцењивању и вредновању знања у савременој настави историје (психолошке и дидактичке основе и специфичности оцењивања и вредновања знања). Посебно је обрадио улогу уџбеника у настави историје указујући на опште педагошко-дидактичке дефиниције уџбеника, њихово методичко и стручно значење, основне карактеристике уџбеничке литературе и методологију њиховог коришћења у настави. Питање очигледности у настави историје и значаја припреме наставника за час историје још су неке од важних тема о којима колега Стаматовић пише.

Настава историје и српско национално васпитање, Никшић 2017, стр. 202.

Наведена монографија представља покушај аутора да стручној јавности понуди своје виђење улоге наставе историје у националном васпитању ученика и заштити националног идентитета у времену опште глобализације. Аутор монографије указује на значај и садржај појмова нација, национални идентитет, национализам, шовинизам, расизам у настави историје. Своју пажњу поклања избору наставних садржаја као битној одредници националне историје. Колега Стаматовић указује на значење појма и одређење патриотског и националног васпитања у настави историје. По мишљењу аутора у наставном процесу подједнаку важност имају и

јасно одређени појмови слобода и патриотизам, тим пре што у речнику дневне политике они пречесто добијају пежоративно значење. На страницама монографије колега Стаматовић пажњу поклања месту савремене историје у уџбеницима историје штампаним у Републици Српској, улози наставе историје у српском народу у времену глобализације, реликтима социјалистичке историје у савременим уџбеницима историје у Босни и Херцеговини и Црној Гори. Колега Стаматовић пише и о улози савремених уџбеника историје у обликовању и промовисању националних идентитета у Босни и Херцеговини и Црној Гори, васпитној улози појединих примера из националне историје, ванинституционалним облицима историје и њиховој колерацији или супротстављености са садржајима институционалне историје. Истраживања уџбеничке литературе, која је у претходним годинама предузео колега Стаматовић, показују да су програми, уџбеници и настава историје у знатној мери оптерећени тумачењима и оценама преузетим из некадашње социјалистичке историографије. Друго сазнање које афирмише ова студија засновано је на емпиричкој потврди да су уџбеници намењени ђацима српске националности преоптерећени фактографијом и лишени могућности да развијају историјско мишљење. Подједнака пажња посвећена компаративном савлађивању материје посвећене историји српског народа и историјских садржаја из историје других југословенских народа, по мишљењу колеге Стаматовића, своди националну историју Срба на минимум и отежава формирање националног идентитета. Губитак везе изучаване историјске материје са садашњицом још је једна од уочених мана наставних програма, уџбеника и наставе историје. Истраживања колеге Стаматовића су потврдила да настава историје увек прати основне тежње актуелне власти и да у настави историје на српском простору није било јединственог националног историографског концепта.

4. ОБРАЗОВНА ДЈЕЛАТНОСТ КАНДИДАТА

Образовна дјелатност прије првог и/или /последњег избора/реизбора

Образовна дјелатност после последњег избора/реизбора

У периоду после избора у звање ванредног професора колега Стаматовић је објавио две монографије образовног карактера намењене превасходно професорима историје:

Основи методике наставе историје, Пале 2017, стр. 314;

Настава историје и српско национално васпитање, Никшић 2017, стр. 203.

После избора у звање ванредног професора колега Стаматовић је предавао на предметима:

Методика наставе историје I;

Методика наставе историје II,

Српска и балканска историја XV-XVI вијека;

Српска и балканска историја XVII – XVIII вијека;

Српска и јужнословенска историја 1796-1878. године;

Српска и јужнословенска историја 1878-1914. године.;

Европа и Свијет 1918-1989. (до академске 2012/13).

Босна и Херцеговина под аустроугарском управом;

Стварање Републике Српске;

Хладни рат.

У домену међународне сарадње и предавачког рада колега Стаматовић је 10. новембра 2016. на Филозофском факултету у Београду одржао предавање студентима основних, мастер и докторских студија историје на тему ***Историографија о Југославији у уџбеницима историје у Црној Гори.*** Колега Стаматовић је том приликом дао стручну анализу уџбеничке литературе из предмета историја у Црној Гори, али и у Републици Српској и осталим деловима Босне и Херцеговине. Након предавања уследио је стручни разговор са члановима Кетедре за историју Југославије и присутним студентима. Предавање је изазвало интересовање младих колега и из њега се јасно видело у којој мери „политички инжењеринг“ одређује садржаје историје у уџбеничкој литератури.

Напомињемо да колега Стаматовић одржава веома плодну стручну сарадњу са Катедром за историју Југославије Филозофског факултета у Београду.

Резултати студенске анкете преузети из наставне базе Филозофског факултета Пале:

Ака. година Семестар

Предмет

просјечна оцјена

2016/17	љетњи сем. Српска и балканска историја 17. и 18. вијека	5
	Српска и јужнословенска историја 1878 -1914.године	5
	Методика наставе историје 2	4,75
2016/17	зимски. сем. Српска и балканска историја 15. и 16. вијека	4,78
	Српска и јужнословенска историја 1790 -1878.године	4,56
	Методика наставе историје 1	5
2015/16	љетњи сем. Српска и балканска историја 17. и 18. вијека	4,98
	Српска и јужнословенска историја 1878 -1914.године	4,97
	Методика наставе историје 2	4,06
2015/16	зимски сем. Српска и балканска историја 15. и 16. вијека	4,52
	Српска и јужнословенска историја 1790 -1878.године	4,58
2014/15	љетњи сем. Српска и балканска историја 17. и 18. вијека	5
	Српска и јужнословенска историја 1878 -1914.године	5
2014/15	зимски сем. Српска и балканска историја 15. и 16. вијека	5
	Српска и јужнословенска историја 1790 -1878.године	5
	Методика наставе историје 1	4,88
2013/14	љетњи сем. Српска и јужнословенска историја 1878 -1914.године	5
	Методика наставе историје 2	5
	Изборни предмет – Стварање Републике Српске	4.22
2013/13	зимски сем. Српска и јужнословенска историја 1790 -1878.године	5
	Методика наставе историје 1	5
	Изборни предмет - БиХ под Аустроугарском влашћу	4.9
2012/13	љетњи сем. Српска и балканска историја 17. и 18. вијека	3,98
	Српска и јужнословенска историја 1878 -1914.године	4,06
	Историја Југославије 1941-1992. године	4.25
	Методика наставе историје 2	4.41
	Изборни предмет - Хладни рат	4.43
2012/13	зимски сем. Национална историја новог вијека – изборни предмет	5
	Српска и балканска историја 15. и 16. вијек	4,25
	Српска и јужнословенска историја 1790 -1878.године	4,23
	Европа и свијетод 1914-1941. године	2.95
	Југославија од идеје до 1941. године	5
	Методика наставе историје 1	4.29
	Изборни предмет - БиХ у 20.вијеку	3.25
	Изборни предмет - БиХ под Аустроугарском влашћу	3.66

Колега Стаматовић је почев од избора у звање ванредног професора имао 3 менторства (1 на докторским студијама и 2 на мастер студијама), 1 коменторство (на докторским студијама), а 3 пута је био председник или члан комисија за одбрану

докторских дисертација или мастер радова.

2014. година: ментор и члан комисије на одбрани мастер рада Бојана Голијанина на тему *Црна Гора у Другом балканском рату* (22.12.2014, Филозофски факултет Пале, ужа научна област - национална историја новог века);

2014. година: ментор и члан комисије на одбрани мастер рада Марка Јанкетића на тему *Ослобођење Полимља и Потарја у Првом балканском рату* (22.12.2014. Филозофски факултет Пале, ужа национална област – национална историја новог века);

2017. година: ментор мр Павлу Обрадовићу за израду докторске дисертације на тему *Колонисти из Херцеговине у Војводини од 1945. до 1948. године* (Филозофски факултет Пале, ужа научна област – историја Југославије);

2017. година; коментор мр Асји Рецић за израду докторске дисертације на тему *Идеологија југословенског социјализма и културне прилике у Босни и Херцеговини 1948-1958. године* (Филозофски факултет Пале, ужа научна област – историја Југославије).

5. СТРУЧНА ДЈЕЛАТНОСТ КАНДИДАТА

Стручна делатност колеге Стаматовић одвијала се у оквирима држава бивше Југославије, али и изван тог простора. Део међународне стручне сарадње чини учешће на пројекту Централно-европског универзитета у Будимпешти (одсек за медијевелизам), где је од октобра 2015. до априла 2016. године учествовао на пројекту *Слика историје Средњег века у уибеницима Централно Европске регије*. Пројекат је делом извођен у сарадњи са Георг Екарт институтом из Брауншвајга (Немачка), обухватао је старије и млађе научнике, наставнике и студенте историје и колега Стаматовић је на њему учествовао и током 2016. и почетком 2017. године.

У периоду од избора у звање ванредног професора колега Стаматовић је учествовао на следећим научним скуповима:

2012. година:

Васпитни и образовни аспекти историјског догађаја Истраге потурица и његов третман у уибеницима (реферат), Наука и традиција, Пале, 18-19. мај 2012, Филозофски факултет Пале;

2013. година:

Улога наставе историје у српском народу у ери глобализације (реферат), Наука и глобализација, Пале, 17-19. мај 2013, Филозофски факултет Пале;

Клобук као османско упориште у спречавању интеграције Црне Горе и Херцеговине 1830-1878. године (реферат), Клобук кроз вјекове (симпозијум), Требиње, 27-28. јун 2013, Град Требиње, Музеј Херцеговине у Требињу, Удружење Клобук у Требињу;

Канонски статус Митрополије Црногорске и Његоша као митрополита 1830-1951. године (реферат), Међународни научни скуп Од косовског завета до Његошевог макрокозма: Петар II Петровић Његош (1813-1851), Поводом 200-годишњице рођења Петра II Петровића Његоша, 1-2. новембар 2013, Косовска Митровица, Филозофски факултет;

2014. година:

Шта треба а подразумевају појмови слободe и патриотизма у савременој настави историје код Срба? (реферат), Наука и слобода, 16-18. мај 2014, Пале, Филозофски факултет Пале;

Учешће црногорске војске у битци на Романији у октобру 1914. године, Босна и Херцеговина у Првом свјетском рату (реферат), Ћоровићеви сусрети, Међународни научни скуп историчара, 17-20. септембар 2014, Гацко, СПКД Просвјета, Општински одбор Гацко;

2015. година:

Државно-политички пројекат Велике Црне Горе (реферат), Наука и евроинтеграције, 22-24. мај 2015, Пале, Филозофски факултет Пале;

Аспекти уједињења Црне Горе и Србије (реферат), Дипломатија и култура Србије – стање и перспективе, 8-9. септембар 2015, Београд, Институт за међународну политику и привреду;

Улога Црне Горе у нацификацији херцеговачког устанка (реферат), Херцеговачки устанак 1875-1878, Ћоровићеви сусрети, Међународни научни скуп историчара, 17-20. септембар 2015, Гацко, СПКД Просвјета, Општински одбор Гацко;

2016. година:

Третман савремене историје у уџбеницима у Републици Српској (реферат), Наука и стварност, 21. мај 2016, Пале, Филозофски факултет Пале;

Живко и Марко Драговићи – писци црногорске историје (реферат), Писци српске

историје, Ћоровићеви сусрети, међународни научни скуп историчара, 17-20. септембар 2016, Гацко, СПКД Просвјета, Општински одбор Гацко;

Политичка и државничка активност Андрије Радовића 1916-1918. године (реферат), Српска елита у Великом рату 1914-1918 (међународна конференција), 29-30. октобар 2016, Нови Сад, Архив Војводине;

2017. година:

Проглашење Црне Горе за Краљевину 1910. године (реферат), Наука и стварност, 20. мај 2017, Пале, Филозофски факултет Пале.

Остале стручне активности колеге Стаматовића:

Од 7. септембра 2015. године **шеф је Катедре за историју Филозофског факултета Пале;**

Од октобра 2011. године **члан је Рецензентског одбора часописа Радови Филозофског факултета Пале;**

Од октобра 2012. године **члан је Рецензентског одбора Зборника радова са научног скупа у организацији и издању Филозофског факултета Пале;**

Од октобра 2014. године **члан је Рецензентског одбора Зборника радова са међународног научног скупа историчара Ћоровићеви сусрети.**

Други кандидат и сваки наредни ако их има (све поновљено као за првог кандидата).

6. РЕЗУЛТАТ ИНТЕРВЈУА СА КАНДИДАТИМА⁸

Интервју пред доле потписаном комисијом обављен је 09.10.2017. године у просторијама Филозофског факултета у Београду. Обављени разговор потврдио нам је да је реч о одговарајућем кандидату за место које се конкурсом тражи. Његово истраживачко и предавачко искуство сигурна је гаранција да ће колега Стаматовић и у наредном периоду постићи запажене научне, стручне и педагошке резултате.

7. ИНФОРМАЦИЈА О ОДРЖАНОМ ПРЕДАВАЊУ ИЗ НАСТАВНОГ

⁸ Интервју са кандидатима за изборе у академска звања обавља се у складу са чланом 4а. Правилника о поступку и условима избора академског особља Универзитета у Источном Сарајеву (Интервју подразумева непосредан усмени разговор који комисија обавља са кандидатима у просторијама факултета/академије. Кандидатима се путем поште доставља позив за интервју у коме се наводи датум, вријеме и мјесто одржавања интервјуа.)

**ПРЕДМЕТА КОЈИ ПРИПАДА УЖОЈ НАУЧНОЈ/УМЈЕТНИЧКОЈ ОБЛАСТИ
ЗА КОЈУ ЈЕ КАНДИДАТ КОНКУРИСАО, У СКЛАДУ СА ЧЛАНОМ 93.
ЗАКОНА О ВИСОКОМ ОБРАЗОВАЊУ⁹**

Кандидат почев од 2006. године изводи наставу на Филозофском факултету Пале и отуда није постојала потреба за организовањем посебног предавања.

III ЗАКЉУЧНО МИШЉЕЊЕ

Експлицитно навести у табели у наставку да ли сваки кандидат испуњава услове за избор у звање или их не испуњава.

Први кандидат

Минимални услови за избор у звање ¹⁰	испуњава/не испуњава	Навести резултате рада (уколико испуњава)
Услове за избор у звање редовног професора према члановима 77,78 и 87 Закона о високом образовању и члановима 37, 38 и 39 Правилника о поступку и условима избора академског особља Универзитета у Источном Сарајеву:	Испуњава	Колега др Александар Стаматовић вишеструко задовољава и испуњава све услове прописане конкурсом.
1. Потребно је да проведе најмање један изборни период у настави у звању ванредног професора;	Испуњава	1. Колега Стаматовић испуњава први од прописаних критеријума јер је у звању ванредног професора биран 27. децембра 2011. године. Све време је предавао више наставних предмета и за свој рад је од студената оцењиван највишим оценама
2. Потребно је да има најмање 8 научних радова из области за коју се бира објављених у научним часописима и зборницима радова са рецензијом;	Испуњава	2. др Александар Стаматовић вишеструко испуњава други од прописаних услова јер је од избора у звање ванредног професора објавио 19 научних радова у научним часописима и зборницима радова. Тематски посматрано 10 научних радова је тематски посвећено историји, а 9 методици наставе историје.

⁹ Кандидат за избор у наставно-научно звање, који раније није изводио наставу у високошколским установама, дужан је да пред комисијом коју формира вијеће организационе јединице, одржи предавање из наставног предмета уже научне/умјетничке области за коју је конкурисао.

¹⁰ У зависности у које се звање бира кандидат, навести минимално прописане услове на основу члана 77., 78. и 87. Закона о високом образовању односно на основу члана 37., 38. и 39. Правилника о поступку и условима избора академског особља Универзитета у Источном Сарајеву

3. Потребно је да има најмање две објављене књиге (монографије) од избора у звање ванредног професора;	Испуњава	3.Колега Стаматовић вишеструко испуњава трећи предвиђени услов за избор у звање редовног професора јер је од избора у звање ванредног професора, из области за коју се бира у више звање, објавио 5 монографија, од чега 3 посвећене историји, а 2 методици наставе историје.
4.Потребно је да има реализовано менторство на мастер и докторским студијама;	Испуњава	4.Колега Стаматовић испуњава четврти услов конкурса јер је од избора у звање ванредног професора имао 3 менторства (1 на докторским студијама и 2 на мастер студијама), 1 коменторство (на докторским студијама), а 3 пута је био председник или члан комисија за одбрану докторских дисертација или мастер радова.
5.Потребно је да има успешну научну сарадњу са другим универзитетима и релевантним научним институцијама у области високог школства.	Испуњава	5.Колега Стаматовић испуњава пети услов конкурса јер има садржајну међународну стручну сарадњу са Одељењем за историју Филозофског факултета у Београду, и учествује на научним пројектима које реализују Централно – европски универзитет у Будимпешти и Георг Екарт институт у Брауншвајгу (Немачка).

Додатно остварени резултати рада (осим минимално прописаних)

Поред потребних 8 научних радова из области за коју се бира колега Стаматовић је у научним часописима и зборницима радова објавио још 11 научних радова из те области.

Кандидат је у периоду од избора у звање ванредног професора објавио 5 монографија, а за избор у више звање било је потребно само две.

Други кандидат и сваки наредни уколико их има (све поновљено као за првог)

На конкурсе пријавио само један кандидат др Александар Стаматовић.

На расписани конкурс за избор у звање редовног професора за ужу научну област **Историја новог вијека** и ужу образовну област **Методика наставе историје** (предмети: Методика наставе историје I, Методика наставе историје II, Босна и Херцеговина под аустроугарском влашћу, Источно питање и Национална историја новог вијека), пријавио се само један кандидат др **Александар Стаматовић**, ванредни

професор на Филозофском факултету Пале..

На основу увида у биографију кандидата и укупне резултате досадашњег рада колеге др Александра Стаматовића, посебно у његову истраживачку, научну и образовну делатност као и темељне анализе његових објављених научних радова чланови Комисије су дошли до закључка да кандидат испуњава све Законом и Правилником прописане услове за избор у звање редовног професора за ужу научну област **Историја новог вијека** и ужу образовну област **Методика наставе историје** (предмети: **Методика наставе историје I, Методика наставе историје II, Босна и Херцеговина под аустроугарском влашћу, Источно питање и Национална историја новог вјека, и ужу област образовања Методика наставе историје**).

Колега Стаматовић је:

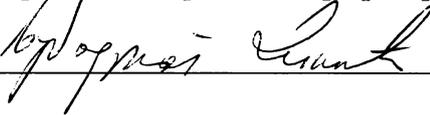
- 1. провео шест година у звању ванредног професора у истој научној области (2011-2017);**
- 2. објавио је у научним часописима и зборницима радова 19 научних радова;**
- 3. објавио је 5 научних монографија од којих су 3 посвећене историјским темама, а 2 методици наставе историје. Наведене монографије најдиректније се и тематски и хронолошки тичу шире и уже научне области за коју се кандидат бира;**
- 4. са саопштењима је учествовао на 13 научних скупова;**
- 5. успешно је изводио наставу из више наставних предмета и од студената је оцењиван највишим оценама;**
- 6. био је ментор при изради 2 мастер рада, ментор је у изради једног доктората и коментор у изради једног доктората;**
- 7. био је председник и члан у комисијама за одбрану једног доктората и једног мастер рада;**
- 8. учествовао је на међународном научном пројекту реализованом у иностранству (Мађарска и Немачка);**
- 9. члан је рецензентских комисија и рецензент већег броја научних радова и публикација.**

Чланови Комисије једногласно су закључила да др **Александар Стаматовић**

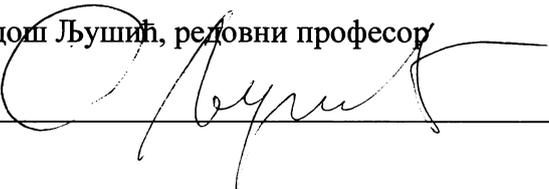
испуњава све критеријуме за стицање звања редовни професор и слободни су да га препоруче Научно-наставном већу Филозофског факултета Пале за избор у звање **редовног професора.**

Ч Л А Н О В И К О М И С И Ј Е:

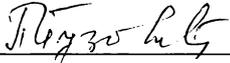
1. др Љубодраг Димић, редовни професор

 _____, председник

2. др Радослав Љушић, редовни професор

 _____, члан

3. др Предраг Пузовић, редовни професор

 _____, члан

IV ИЗДВОЈЕНО ЗАКЉУЧНО МИШЉЕЊЕ

Уколико неко од чланова комисије није сагласан са приједлогом о избору дужан је своје издвојено мишљење доставити у писаном облику који чини саставни дио овог извјештаја комисије.

Ч Л А Н К О М И С И Ј Е:

1. _____

Мјесто: Београд

Датум: 10. октобар 2017.